

Metodický a pracovní list k inscenaci *Třináctkrát za svědka*

Milí pedagogové,

tyto metodické a pracovní listy pro vás Slovácké divadlo vytvořilo ve snaze nabídnout pomocnou ruku při reflexi inscenace s vašimi studenty.

Metodické listy jsou ukázkou toho, jakým způsobem lze s žáky o divadle diskutovat, jak pracovat se zážitkem, který si odnesli, a jak témata v inscenacích obsažená využít ve výuce – například v hodinách českého jazyka, literatury, občanské výchovy, rodinné výchovy, základů společenských věd, hudební výchovy, výtvarné výchovy, atd.

Cílem této nově vznikající lektorské činnosti je podpořit žáky v přemýšlení nejen o konkrétní inscenaci, ale i o divadle jako takovém. Jde také o rozvoj jejich fantazie, komunikace a kreativity a také podporu divácké gramotnosti. Vyšším cílem je potom vedení žáků k návštěvám divadla a dalších kulturních institucí, které přispívají k jejich všeobecnému přehledu, duševnímu rozvoji a rozvoji sociální inteligence.

Metodické listy obsahují aktivity, které se dají provést před nebo po představení. Aktivity jsou skládány v logické návaznosti a jsou voleny tak, aby se daly realizovat v klasické třídě. Pracovní list je pak určen přímo do rukou žáků.

Pokud byste s prací s metodickými a pracovními listy potřebovali poradit, neváhejte se obrátit na naši lektorku Terezii Čermákovou na email: cermakova@slovackedivadlo.cz

Tento metodický list je určený k reflexi *PO představení*. Obsahuje informace o inscenaci a jejích tvůrcích, praktická cvičení pro žáky, ale také tipy na diskuzi o tématech, která jsou v inscenaci obsažena. Vzhledem k tématu vztahů a lásky doporučujeme materiál využít v občanské výchově či v rodinné výchově. Může být také námětem k probírání sexuální výchovy, ke které je občas těžké ve výuce najít vhodnou příležitost.

Jednotlivé aktivity na sebe navazují, ve výsledku je však na pedagogovi, kterou aktivitu využije a kterou ne.

Pokud využije pouze pracovní list: cca 20 minut

Pokud využije praktická cvičení a náměty k diskuzi: 45 minut

O inscenaci

/zdroj: web Slováckého divadla/

Čerstvý čtyřicátník Adam – single, zdvořilý, kultivovaný, introvertní, v kolektivu oblíbený, ale pouze s jedním kamarádským vztahem – se nečekaným zvratem osudu stane asistentem režie v brněnské České televizi. Do rukou se mu dostává rovnou největší zakázka poslední doby – romantická komedie Rovnoběžky se protínají v nekonečnu, kterou pro ČT Brno připravuje vycházející hvězda české filmové režie Tereza Jandová, která od počátku lokálními poměry zjevně pohrdá. Starší stydlín se ovšem do mladší dračice na první pohled zamiluje, překonává se v akčnosti a časem vysloveně organizačně exceluje. Jeho vrcholným číslem se stane castingový úkol: zaplnit kavárnu šťastnými páry, od jejichž zamilovanosti by se odráželo zoufalství páru ústředního...

Když nějaký čas po dokončení filmu začnou Adamovi od vybraných párů chodit skutečné pozvánky na svatbu, pochopí, že má vzácný dar (a prokletí současně) – umí poznat, kteří lidé k sobě patří a kteří ne. Dokáže však také Terezu přesvědčit, že jejich srdéčka buší pro sebe?

O autorovi

/zdroj: Program k inscenaci Třináctkrát za svědka/

Jan Šotkovský (*1982)

je absolventem Divadelní fakulty JAMU, kde v roce 2012 obdržel doktorský titul. V roce 2021 byl jmenován docentem. Je spoluzakladatelem divadla BURANTEATR, ve kterém působil v letech 2004–2016 jako stálý dramaturg. Od roku 2007 pracuje jako dramaturg v Městském divadle Brno, příležitostně hostoval také ve Slováckém divadle, v Městském divadle Zlín, v Moravském divadle Olomouc či v Národním divadle Brno, jako autor dvakrát spolupracoval s Jihočeským divadlem. V Městském divadle Brno dramaturgoval kolem sedmdesáti inscenací a na některých se podílel i jako spoluautor. Od roku 2013 je členem dramaturgické rady festivalu Divadelní svět Brno.

Překládá hry z angličtiny či z polštiny, publikuje odborné texty v Divadelní revui, Divadelních novinách a dalších. Je také pravidelným porotcem na amatérských divadelních přehlídkách. Na divadelní fakultě JAMU je od roku 2022 vedoucím Ateliéru doktorských studií.

Vedle divadla se také věnuje psaní písňových textů.

Tvůrčí tým

DRAMATURGIE _____ HANA HLOŽKOVÁ

VÝPRAVA _____ VERONIKA WATZKOVÁ

HUDBA _____ MARIO BUZZI

POHYBOVÁ SPOLUPRÁCE _____ PAVOL SERIŠ

SVĚTELNÝ DESIGN _____ ROMAN JAJČÍK

REŽIE _____ LUKÁŠ KOPECKÝ

Náměty k diskuzi a reflexi, tipy na praktická cvičení + pracovní list (s řešením)

/aktivity doporučujeme dělat současně s vyplňováním pracovního listu/

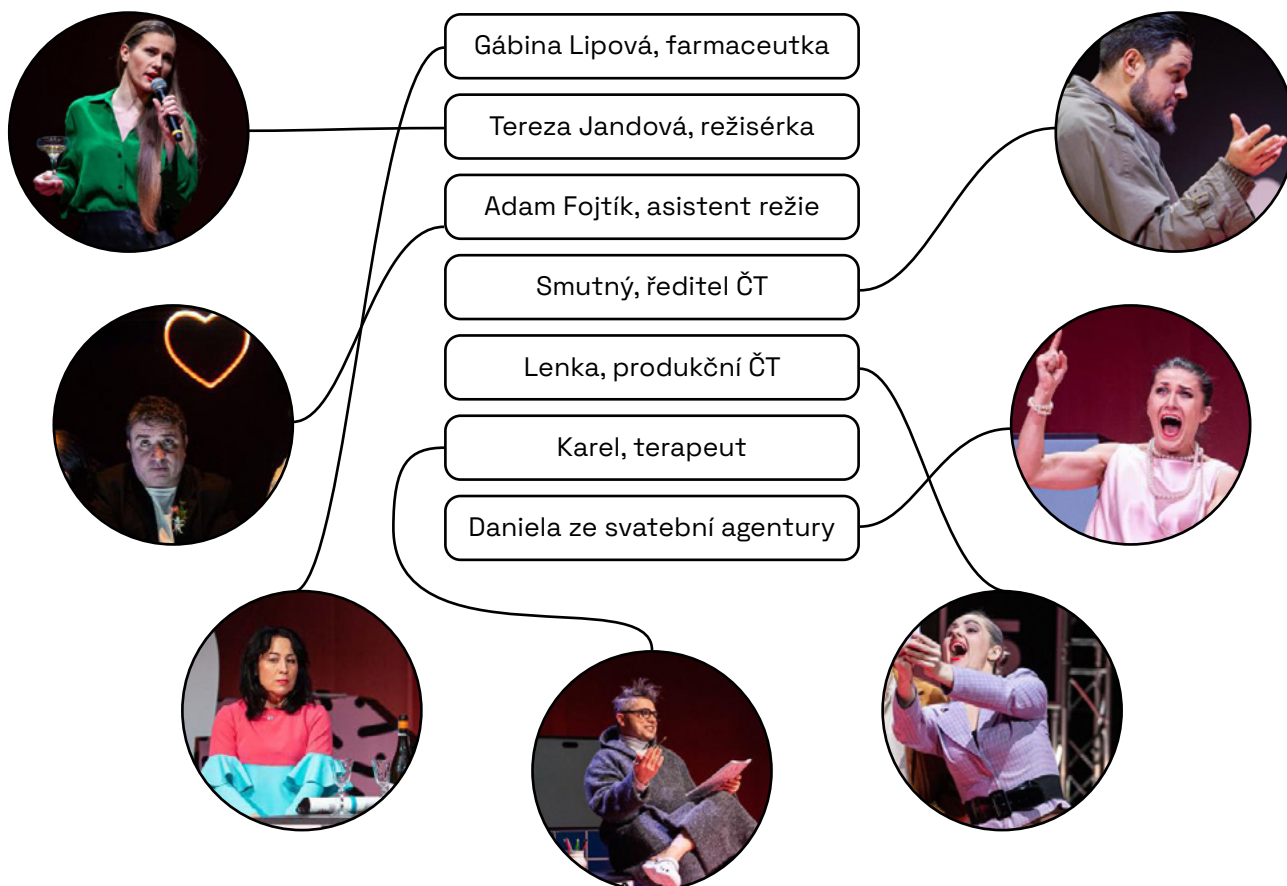
→ Jaké první slovo tě napadne, když si vzpomeneš na inscenaci **Třináctkrát za svědka**?

→ Jaké téma je podle tebe hlavní?

vztahy, láska, randění, film, divadlo

→ Pojdme se věnovat postavám. První cvičení z pracovního listu: **spojovačka**

1 **Vzpomeneš si, která postava je která? Spoj jméno s postavou**

2 V inscenaci jsi viděl 7 herců, většina z nich hrála několik postav. Dokázal bys říct, kolik postav se ve hře celkem objevilo?

- a) 31 b) 20 c) 42

3 Kde se převážně odehrává děj inscenace Třináctkrát za svědka?

- a) V České televizi Praha b) V České televizi Olomouc **c) V České televizi Brno**

4 Jaký úkol dostal asistent režie ADAM od mladé režisérky TEREZY?

a) Najít ideální prostor pro natočení jejího nového filmu.

b) Najít 12 žen, které budou hrát servírky.

c) Najít dvanáct párů, které budou hrát zamilované.

5 Jaký talent v sobě při tomto úkolu asistent režie ADAM objevil?

a) Zjistil, že umí věštit budoucnost z ruky.

b) Zjistil, že pozná, kteří lidé spolu dokážou tvořit ideální pár.

c) Zjistil, že umí psát dechberoucí scénáře.

6 V komedii je zmíněná kniha, která se věnuje vztahům. Víš, která to je?

Tomáš Baránek: Jak sbalit ženu: praktická příručka technologie lovu

7 Která postava ze hry tě nejvíc zaujala a proč?

8 Kdybys jí mohl něco vzkázat, co bys řekl?

9 Může se ti hodit:

Žánr komedie. /zdroje: Diderotova encyklopedie; Patrice Pavis – Divadelní slovník/

Název žánru pochází z řeckého slova komedia, které má původ v oslavných průvodech konaných na počest boha Dionýsa.

První zmínky o komedii se objevují ve stejnou chvíli jako zmínky o tragédii, tedy v antickém Řecku. Je to jeden ze základních žánrů dramatu, který chce dosáhnout komických a legračních situací tím, že znázorní veselé, komické a směšné stránky skutečnosti.

Tragédie byla považována za vysoký žánr, komedie za nízký.

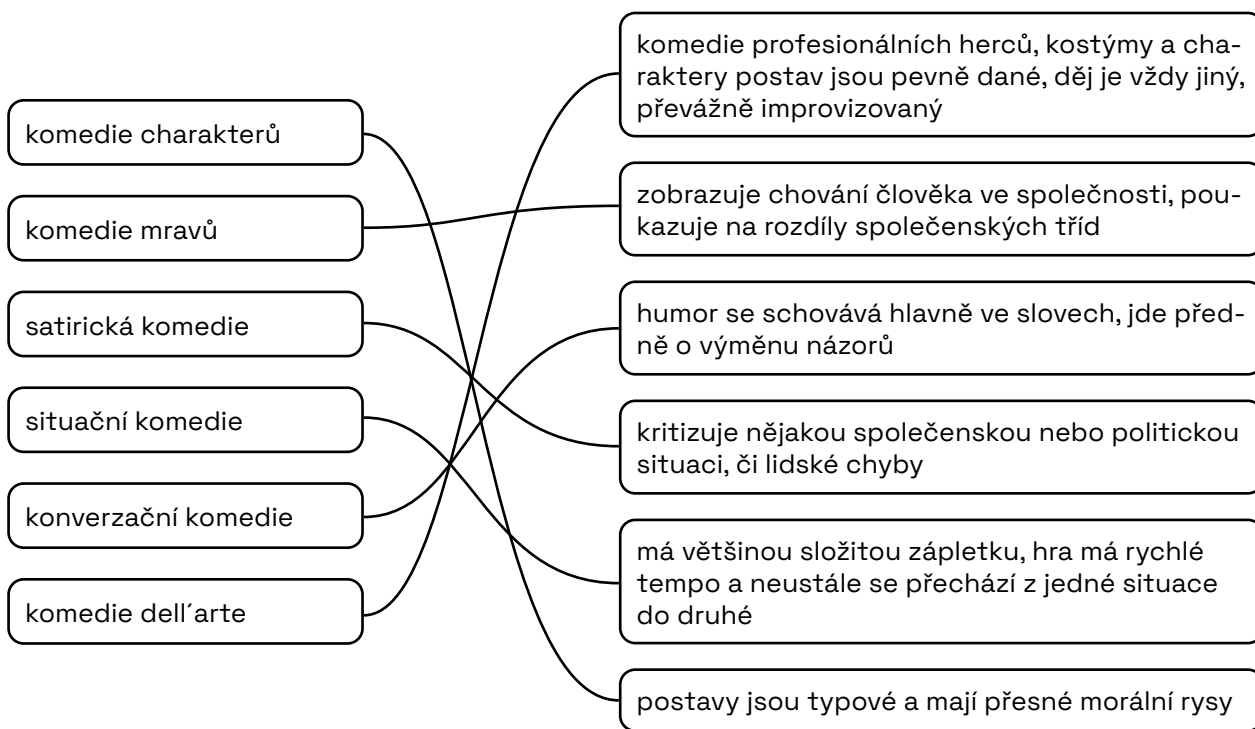
Hlavní tři odlišnosti komedie oproti tragédii:

- ☛ postavy nejsou urození pánové a dámy, ale obyčejní lidé
- ☛ má šťastný konec
- ☛ jejím hlavním cílem a účelem je rozesmát diváka

A proč je komedie po celá tisíciletí tak oblíbeným žánrem?

„Jakožto ‚napodobenina lidí horších‘ (Aristoteles) nemusí čerpat z historie či mytologie, nýbrž se zabývá každodenní realitou drobných lidí: proto má takovou schopnost přizpůsobit se každé společnosti, proto jsou její projevy tak nekonečně pestré.“ /Patrice Pavis: Divadelní slovník/

☛ **Komedie vznikla v 6. století před naším letopočtem. Od té doby se v průběhu tisíciletí vyvíjela a vzniklo tak několik druhů tohoto slavného žánru. Zkus spojit některé vybrané druhy komedie s jejich definicí.**

- ☉ Komedie v sobě často nese nadsázku a zveličuje jak okolnosti, tak chování postav. V divadelním jazyce bychom tuto skutečnost nazvali jako výrazové prvky, které napomáhají ke komediálnosti. Jaké výrazové prvky jsi mohl sledovat v komedii Třináctkrát za svědka? (správných možností je víc)
-

a) rekvizity a scénografie pracovaly s vtipem a nadsázkou

b) všechny postavy byly umírněné, jejich reakce nebyly přehnané

c) rychlé tempo hry, situace střídala situaci

d) zkratky – situace neprobíhají v reálném čase, vše je jakoby zrychlené

e) všechny postavy mluvily spisovně a vážně

f) celý děj probíhal v rámci jedné situace

g) hlavní postavy byly civilní, ostatní působily až jako karikatury (chování vyhnané do extrému, využívání typických rysů jednotlivých charakterů)

h) postavy používaly hovorový jazyk, někdy i maličko vulgární

- ☉ **Otázka na závěr: jaký druh komedie byla inscenace Třináctkrát za svědka?**
-

Romantická komedie

- ☉ **Možné otázky k diskuzi**
-

Jakou jinou komedii jsi v divadle viděl/al? Jakou filmovou komedii máš rád/a? Jaký je tvůj oblíbený filmový nebo divadelní žánr?

Návrh na divadelní cvičení

Téma lásky, vztahů či randění se s teenagery těžko otevírá, inscenace Třináctkrát za svědka tomu může být nápomocná.

→ Diskuze o typech randění:

Možná máš na randění ještě čas a možná už aktivně randíš. Populární jsou v dnešní době různé typy randění. Například rande naslepo, internetové seznamky, speed dating (rychlé rande). Celosvětově populární jsou taky reality show, kde lidé hledají lásku (nebo možná spíš popularitu, těžko říct) jako například Love Island, Too Hot To Handle, atd.

→ Znáš nějaké další formy randění nebo reality show, které se tematice vztahů věnují?

Farmář hledá ženu, Mama, ožeň ma, ...

→ Návrh pro učitele na praktické cvičení: něco jako Speed dating

Speed dating (rychlé rande) je formát rychlého seznámení. Vymyslel ji americký rabín Yaacov Deyo, který touto cestou chtěl zvýšit počet židovských svateb. Záhy se tento způsob seznamování rozšířil i mezi další skupiny lidí do celého světa. A jak to v praxi vypadá? Sejde se stejný počet žen a mužů, ženy se usadí ke stolu a pánové se posadí k nim. Pár, co sedí naproti sobě má, několik minut (řekněme 5–10), aby se navzájem představili. Po skončení společného času si pár zhodnotí, jestli se sobě zalíbili a muži se posunou k další dámě. Jakmile se takto protočí všichni, výsledky se odevzdají pořadatelům a pokud si někdo padl do oka, můžou si vyměnit kontakty.

Cvičení: Všichni přišli na speed dating. **Žáci dostanou 5 minut** na to, aby si vymysleli svou postavu, kterou budou na speed datingu představovat. Stručně si vymyslí jméno postavy, věk, povolání, odkud je, jaké má vlastnosti a proč přišla na rychlé rande. Pokusit se dodržet čas 5 minut, aby se vše stihlo za jednu vyučovací hodinu.

Všichni si sednou do kruhu a učitel zapne stopky, každý bude mít **půl minuty** na to, aby svou postavu představil. Daný žák si vždy stoupne a představí svou postavu, Učitel stopuje 30 vteřin, jakmile uběhnou, mluví další. Takto se vystřídají všichni. Učitel žáky upozorňuje, aby vynechali slovní omáčku a mluvili k věci, jasně, srozumitelně.

Cíl: vše je tak rychlé proto, aby si zkusili pracovat pod tlakem a tím se jim zprostředkoval pocit opravdového rychlého rande. Jde taky o rozvoj jejich fantazie při tvorbě jejich postav a o to, aby uměli volit správná slova, když mají pouze půl minuty na vyjádření. Tvorba postav je volena proto, že kdyby měli žáci představovat sami sebe, mohli by se stydět, a navíc se mezi sebou už nějakou dobu znají. Cvičení je také dobré na procvičení jejich mluvy a projevu.